

Dosarul nr. 3ra – 1430/18

prima instanță: Judecătoria Centru, mun. Chișinău (jud.: S. Tizu)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: I. Cotruță, A. Panov, M. Guzun)

ÎNCHEIERE

14 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecători

Tatiana Vieru
Maria Ghervas
Galina Stratulat

examinând admisibilitatea recursului declarat de către Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și Societatea cu Răspundere Limitată „Qube Construct”,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și Societatea cu Răspundere Limitată „Qube Construct” împotriva Primăriei municipiului Chișinău, Consiliul municipal Chișinău, cu privire la obligarea emiterii actelor administrative,

împotriva deciziei din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a admis apelul formulat de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și s-a casat hotărârea din 15 aprilie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii,

c o n s t a ț ă :

La 25 noiembrie 2015, Alexandrov Sergiu a depus cerere de chemare împotriva Primăriei municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău, cu privire la obligarea eliberării informației și emiterii actului administrativ.

Circumstanțele de fapt, prezentate de reclamant, pot fi rezumate după cum urmează.

La 20 ianuarie 2015, în baza contractului de vânzare-cumpărare a bunului imobil nr. 339, Alexandrov Sergiu a devenit coproprietar al lotului de teren cu suprafața de 0,95 ha, amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral XXXXX. Conform datelor din registrul bunurilor imobile, bunul imobil este specificat cu modul de folosință pentru construcții.

Totodată, acesta a subliniat că a verificat înainte de procurarea lotului de teren datele cu privire la acesta din Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 a Consiliului municipal Chișinău. Documentul menționat a fost plasat pe pagina web a Primăriei municipiului Chișinău. Astfel, s-a stabilit că lotului de teren menționat mai sus îi este aplicabil

regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3”, fapt ce l-a determinat la procurarea lotului pentru folosirea acestuia la construirea spațiilor locative.

La 9 octombrie 2015, în baza cererii reclamantului, i-a fost eliberat certificatul de urbanism informativ nr. 634/1, din care ar rezulta că lotul de teren amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral XXXXX are regimul arhitectural urbanistic de „spațiu verde” cu drept de folosință și dispoziție limitat. Prin urmare, dat fiind faptul că regimul arhitectural urbanistic invocat în certificatul de urbanism informativ nr. 634/1 din 09 octombrie 2015 nu corespunde documentației urbanistice pe mun. Chișinău, reclamantul a solicitat de la Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare o copie confirmată de pe planșa teritoriului.

Prin răspunsul nr. 21/6134 din 21 octombrie 2015, Direcția Generală Arhitectură Urbanism și Relații Funciare a Consiliului municipal Chișinău a refuzat în satisfacerea cererii lui, invocând pretensele disfuncții ale Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, întrucât ar fi în curs de corectare. În opinia reclamantului, această procedură este imposibilă fără consultarea cu proprietarii privați a lotului de teren în cauză.

În continuare, Alexandrov Sergiu a învederat că a încercat să soluționeze diferendul pe cale amiabilă. Așadar, la 29 octombrie 2015, el a depus o cerere prealabilă, cu privire la eliberarea unei copii confirmate de pe planșa „K5” (pag. 110) din Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău și eliberarea certificatului de urbanism informativ în privința lotului de teren amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral de XXXXX, reieșind din regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3”. Cerința dată a rămas fără soluționare în termenul prevăzut de lege.

Din aceste motive, Alexandrov Sergiu a solicitat obligarea eliberării copiei confirmate de pe planșa „K5” (pag. 110) a Regulamentului local de urbanism al orașului Chișinău, aprobat prin decizia nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 a Consiliului municipal Chișinău, obligarea eliberării certificatului de urbanism informativ și compensarea cheltuielilor de judecată (vol. I, f. d. 6).

Prin încheierea din 28 ianuarie 2016, Judecătoria Centru, mun. Chișinău a respins cererea avansată de Asociația obștească de copii „Parcul copiilor” și Î.M. „Damanto Grup” S.R.L., cu privire la introducerea în proces în calitate de intervenienți accesorii. La acest capitol, instanța de judecată a considerat că solicitanții respectivi nu sunt subiecți al raportului material litigios, or obiectul acțiunii constituie oferirea unor informații (vol. I, f. d. 39 – 40).

La 21 martie 2016, instanța de judecată a dispus introducerea în proces, în calitate de reclamant, pe Stanislav Manughevici, deoarece acesta deține cu drept de proprietate, circa 81 %, din lotul de teren din litigiu. Mai mult, această persoană a fost inclusă în certificatul de urbanism informativ contestat (vol. II, f. d. 25).

La aceeași dată, Alexandrov Sergiu și Manughevici Stanislav, reprezentați de către avocatul Rusu Victor, au depus o cerere de mărire a cuantumului pretențiilor din acțiune (vol. I, f. d. 66 – 68).

În motivarea cererii de concretizare, reclamanții au indicat următoarele circumstanțe de fapt. Astfel, la momentul eliberării certificatului de urbanism informativ nr. 634/1 din 09 octombrie 2015, cât și la momentul depunerii cererii

prealabile, dar și a cererii de chemare în judecată, Alexandrov Sergiu și Manughevici Stanislav erau coproprietari al lotului de teren, amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral de XXXXX, fără stabilirea cotelor - părți reale.

În același context, prin contractul de împărțire (divizare) a cotelor părți din proprietatea comună nr. 11282 din 29 decembrie 2015, Alexandrov Sergiu și Manughevici Stanislav au decis încetarea proprietății comune și divizarea lotului de teren amplasat pe str. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral de YYYYY.082, după cum urmează: pentru Alexandrov Sergiu - loturile de teren cu numerele cadastrale YYYYY.1641, YYYYY.1643, YYYYY.1644, YYYYY.1645, YYYYY.1646, YYYYY.1647, YYYYY.1648, iar pentru Manughevici Stanislav - lotul de teren cu nr. cadastral YYYYY.1642.

În acest sens, s-a arătat că acțiunile întreprinse de Alexandrov Sergiu în vederea apărării drepturilor subiective civile privind bunurile aflate în proprietatea comună se aplică în egală măsură și celuilalt coproprietar, și anume, lui Manughevici Stanislav.

Ulterior, în baza contractului de vânzare – cumpărare nr. 507 din 12 februarie 2016, Manughevici Stanislav a vândut imobilul lui, cu nr. cadastral YYYYY.1642, iar „Qube Construct” S.R.L. a cumpărat acest teren (vol. I, f. d. 109 – 111).

Din această perspectivă, la 21 martie 2016, prin încheierea protocolară a Judecătorei Centru mun. Chișinău, s-a dispus înlocuirea reclamantului Manughevici Stanislav cu „Qube Construct” S.R.L. (vol. II, f. d. 25).

Prin încheierea protocolară din 25 martie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, a fost introdusă în proces Alexandrov Nelea, în calitate de reclamant, deoarece este coproprietara terenului din speță (f. d. 29 vol. II)

Având în vedere cele expuse, reclamantii au solicitat obligarea Primăriei municipiului Chișinău să elibereze lui Alexandrov Sergiu și Alexandrov Nelea certificatul de urbanism informativ în privința loturilor de teren amplasate pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău cu numerele cadastrale: YYYYY.1641, YYYYY.1643, YYYYY.1644, YYYYY.1645, YYYYY.1646, YYYYY.1647, YYYYY.1648, reieșind din regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3” (vol. I, f. d. 121).

În același timp, s-a solicitat obligarea Primăriei municipiului Chișinău să-i elibereze „Qube Construct” S.R.L. certificatul de urbanism informativ în privința lotului de teren, amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral de YYYYY.1642, reieșind din regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3” și de a compensa din contul Consiliului municipal Chișinău în beneficiul ambilor reclamantii cheltuielile de judecată (vol. II, f. d. 121).

În ședința de judecată din 15 aprilie 2016, Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și Societatea cu Răspundere Limitată „Qube Construct”, reprezentați de avocatul Rusu Victor, au renunțat de la pretenția cu privire la încasarea din contul Consiliului municipal Chișinău a cheltuielilor de judecată (vol. II, f. d. 38).

În cadrul judecării cauzei, deși pârâții Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au fost citați legal, nu au depus referință în întâmpinarea cererii de chemare în judecată.

Prin hotărârea din 15 aprilie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, acțiunea formulată de către Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. a fost admisă integral (vol. II, f. d. 39, 45 – 48).

Astfel, instanța de judecată a obligat Primăria municipiului Chișinău să elibereze lui Alexandrov Sergiu și Alexandrov Nelea certificatul de urbanism informativ în privința loturilor de teren amplasate pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău cu numerele cadastrale: YYYYYY.1641, YYYYYY.1643, YYYYYY.1644, YYYYYY.1645, YYYYYY.1646, YYYYYY.1647, YYYYYY.1648, reieșind din regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3”.

Totodată, s-a statuat obligarea Primăriei municipiului Chișinău să-i elibereze Societății cu Răspundere Limitată „Qube Construct” certificatul de urbanism informativ în privința lotului de teren, amplasat pe str. M. Sadoveanu, mun. Chișinău, cu nr. cadastral de YYYYYY.1642, reieșind din regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3”.

Pentru a hotărî astfel, instanța de judecată a constatat circumstanțele de fapt, oferite de reclamanti în cererea de chemare în judecată.

În drept, hotărârea judecătorească a fost întemeiată pe articolul 25 alin. (1) lit. b) din Legea contenciosului administrativ, articolul 7 alin. (1) și articolul 9 din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea lucrărilor de construcție.

Din perspectiva celor relatate, instanța de judecată a stabilit că Planul urbanistic general al or. Chișinău, care este anexă la decizia nr. 22/40 din 25 decembrie 2008 a Consiliului municipal Chișinău, denotă că „Zona R3” cuprinde funcțiuni rezidențiale, liniștite, cu densitate redusă. Sunt permise numai locuințe izolate și/sau cuplate, pentru două familii. Prin urmare, s-a constatat că lotul de teren, cu nr. cadastral XXXXX, situat în mun. Chișinău, str. M. Sadoveanu, corespunde regimului urbanistic cu codul de identificare „R3”, fapt ce se confirmă prin Planșa K5 (vol. I, f. d. 75). Mai mult, acest imobil este destinat pentru construcții.

În concluzie, instanța de judecată a statuat că reprezentantul pârâtului nu a prezentat probe, ce ar fi confirmat faptul că loturile de teren sus-menționate, amplasate în mun. Chișinău str. M. Sadoveanu, posedă un alt regim decât cel pentru construcții. Așadar, pe baza acestor argumente, s-a hotărât admiterea integrală a acțiunii.

Împotriva acestui act judecătoresc, Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău au declarat apel în termenul legal (vol. II, f. d. 82). În apărare, „Qube Construct” S.R.L. a formulat o referință, solicitând respingerea cererii sus – menționate (vol. II, f. d. 91 - 94).

În decizia din 6 octombrie 2016, Curtea de Apel Chișinău a decis admiterea apelului formulat de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și casarea hotărârii din 15 aprilie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău, cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii (vol. II, f. d. 113 – 128).

Prin decizia din 6 octombrie 2016, instanța de apel a respins ca inadmisibilă cererea de recurs declarată de către Voznoi Vitalii împotriva încheierii din 24 martie 2016 a Judecătorei Centru, mun. Chișinău. Totodată, s-a respins recursul depus de Asociația Obștească „Parcul Copiilor” și Î.M. „Damanta Group” S.R.L. și s-a menținut încheierea din 22 ianuarie 2016 a primei instanțe (vol. II, f. d. 123 – 134).

Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. au avansat o cerere de recurs împotriva deciziei din 6 octombrie 2016 a Curții de Apel Chișinău.

Prin decizia din 22 martie 2017 a Curții Supreme de Justiție, s-au admis recursurile sus – citate și s-a casat decizia din 6 octombrie 2016 a instanței de apel, cu trimiterea pricinii la rejudecare la Curtea de Apel Chișinău, de un alt complet de judecători (vol. II, f. d. 165 – 173).

În justificarea considerentelor, instanța de recurs a subliniat că instanța ierarhic inferioară nu a răspuns în mod explicit la argumentele esențiale invocate de recurenți în ordine de apel. În special, s-a precizat că nu a fost elucidată circumstanța, potrivit căreia, terenul din litigiu posedă modul de folosință „pentru construcții” la momentul procurării. Totodată, la materialele cauzei a lipsit decizia nr. 19/1 din 28 septembrie 2000 a Primăriei municipiului Chișinău, care ar confirma că terenul nominalizat este amplasat în limitele hotarului parcului „Râșcani”. În sfârșit, instanța de recurs a notat că instanța de apel nu a examinat temeinicia obiecției prezentate de recurenți, conform căreia, imobilului din speță, planificat pentru procurare, era aplicabil regimul arhitectural urbanistic cu codul de identificare „R3”.

La rejudecarea pricinii, Curtea de Apel Chișinău, prin decizia din 14 noiembrie 2017, a admis apelul formulat de Primăria municipiului Chișinău și Consiliul municipal Chișinău și a casat hotărârea din 15 aprilie 2016 a Judecătoriei Centru, mun. Chișinău, fiind pronunțată o nouă hotărâre de respingere a acțiunii (vol. II, f. d. 221 – 231).

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a constatat situația de fapt prezentată de reclamant în cererea de chemare în judecată și stabilită de prima instanță. Suplimentar, Colegiul judiciar a stabilit că Planul urbanistic general al orașului Chișinău, aprobat prin decizia Consiliului municipal Chișinău nr. 68/1-2 din 22 martie 2007, atestă faptul terenul deținut de intimați este amplasat parțial în hotarele limită ale str. M. Sadoveanu. Mai mult, conform deciziei nr. 19/1 din 28 septembrie 2000, imobilul respectiv se situează în limitele hotarelor parcului „Râșcani” și constituie spațiu verde (vol. II, f. d. 229).

În drept, instanța de apel a considerat relevante articolele 2 și 8 alin. (2) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și articolele 2, 3 alin. (1), 20 alin. (2) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999, cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale. Totodată, s-au reținut prevederile punctelor 1, 5 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 978 din 2 septembrie 2004 privind stabilirea moratoriului la modificarea tramei stradale și amplasarea construcțiilor în centrul istoric și în spațiile verzi ale mun. Chișinău. În plus, instanța de apel a apreciat ca pertinentă speței informațiile oferite în răspunsul nr. 21/6134 din 21 octombrie 2015 a Direcției generală arhitectură, urbanism și relații funciare.

Reieșind din raționamentele evocate, Colegiul de control judiciar a respins argumentul intimaților, conform căruia, lotul de teren are codul de identificare „R3” și că autoritatea publică locală este obligată să emită certificatul de urbanism de informare, conducându-se anume de acest cod/statut. Astfel, instanța de apel a conchis că solicitarea reclamantilor/intimaților, privind eliberarea certificatelor de urbanism informativ cu indicarea unui alt cod de identificare decât cel specific

categoriei terenului din limita spațiului verde (în speță „R3”), nu are temei legal și urmează a fi respinsă, dat fiind faptul că vine în contradicție cu normele imperative ale legislației. Or, terenul deținut de către reclamanți nu este preconizat pentru construcții, iar construcția spațiilor locative pe acest teren ar aduce atingere intereselor publice și sociale (vol. II, f. d. 230).

La 31 mai 2018, Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și Societatea cu Răspundere Limitată „Qube Construct” au declarat recurs împotriva deciziei din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și menținerea hotărârii primei instanțe.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurenții au afirmat că instanțele judecătorești nu au luat în considerare împrejurarea, potrivit căreia, terenul din litigiu posedă modul de folosință „pentru construcții”. Astfel, articolul 496 alin. (1) din Codul civil prevede că în registrul bunurilor imobile sunt descrise bunurile imobile, în special, tipul bunului imobil și destinația și/sau modul de folosință a acestuia. În consecință, statutul de spațiu verde a imobilului din litigiu, prezentat de Consiliul municipal Chișinău și reținut de instanța de apel, trebuia înregistrată în registrul bunurilor imobile în baza actelor de drept justificative.

Un alt argument în favoarea admiterii recursului se referă la faptul că eliberarea certificatului de urbanism se încadrează în limitele articolelor 13 și 17 din Legea nr. 835 din 17 mai 1996 privind principiile urbanismului și amenajării teritoriului, dar și articolul 63 din Legea nr. 317 din 17 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități administrației publice centrale și locale. În acest sens, în cazul de neconcordanță între actele reglementatorii de același nivel urmează a fi aplicate cele mai recente, or Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău a fost aprobat în anul 2008 în raport cu Planul urbanistic general al orașului Chișinău din anul 2006. Prin urmare, în opinia recurentului, instanța de apel trebuia să aplice nu doar actul cu caracter de detaliere, dar și cel întocmit mai recent.

În aceeași ordine de idei, Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. au susținut că intimații nu au oferit informații cu privire la descrierea detaliată a erorilor admise în Regulamentul local de urbanism al orașului Chișinău, ceea ce demonstrează că decizia din 14 noiembrie 2017 a instanței de apel s-a bazat pe afirmații declarative. Mai mult, modificarea acestui regulament nu poate avea loc fără consultarea proprietarului. În esență, modalitatea de folosire a proprietății private nu poate fi limitată fără acordul anterior al proprietarului.

La 28 septembrie 2017, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs Primăriei municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, informând că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (vol. III, f. d. 27).

Intimații nu au depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

Examinând admisibilitatea recursului, fără prezența participanților la proces, în acord cu procedura specificată la articolul 440 din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții

Supreme de Justiție consideră că cererea de recurs formulată de Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. este inadmisibilă, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu articolul 440 alin.(1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

Instanța de judecată subliniază că un stat care dispune de instanțe de recurs are obligația să se asigure că justițiabilii săi se bucură de principiile unui proces echitabil prevăzute la articolul 6 parag. (1) din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale (a se vedea *Lebedinski vs Republica Moldova*, 16 septembrie 2015, parag. 32, *Sultan vs Republica Moldova*, 5 iunie 2018, parag. 24).

În aceste condiții, procedura de admisibilitate a cererii de recurs va fi efectuată și analizată prin prisma articolului sus - citat, care cuprinde, în mod particular, dreptul de acces la justiție și dreptul de a fi auzit.

Cu privire la primul aspect, instanța de recurs observă că dreptul de acces la un tribunal poate fi limitat, inclusiv în cazul admisibilității contestațiilor înaintate prin intermediul căilor de atac, pentru că prin însăși natura sa, recursul trebuie reglementat de către stat, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere. În acest sens, criteriile pentru autorizarea unei cereri introduse pe o cale de atac extraordinară pot fi mai stricte decât condițiile instituite pentru o cale de atac ordinară (a se vedea, *inter alia*, *Marc Brauer vs Germania*, 1 septembrie 2016, parag. 34; *Miessen vs Belgia*, 16 octombrie 2016, parag. 64; *Samardžić vs Croația*, 20 iulie 2017, parag. 28; *Zubac vs Croația (Marea Cameră)*, 5 aprilie 2018, parag. 82).

La început, judecătorul raportor a făcut un raport verbal în fața completului de judecată instituit în corespundere cu articolul 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă. Așadar, în conformitate cu articolul 433 lit. a¹), b), c) și d) din Codul de procedură civilă, instanța de judecată a verificat dacă actul judecătoresc poate fi atacat cu recurs, dacă cererea dedusă judecății este formulată de persoana îndreptățită, dacă aceasta nu a fost depusă în mod repetat și dacă a fost declarată în termen.

Prin urmare, obiectul prezentei cererii se referă la decizia din 14 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău, care intră în categoria de acte specificate în articolul 429 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

În baza cercetării materialelor cauzei, completul de judecată nu a identificat faptul că recursul a fost examinat anterior, fiind respectate, totodată, dispozițiile articolului 430 din Codul de procedură civilă, cu privire la subiecții abilitați cu dreptul de a depune recurs.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea *Marc Brauer*, *ibidem*, parag. 35; *Tence vs Slovenia*, 31 mai 2016, parag. 31).

La 4 aprilie 2018, Curtea de Apel Chișinău a expediat participanților la proces copia deciziei integrale din 14 noiembrie 2017 (vol. II, f. d. 232).

Completul de judecată reține că recursul a fost înregistrat la grefa Curții Supreme de Justiție la 31 mai 2018. De altfel, recurenții au invocat că au primit copia deciziei instanței de apel la 4 aprilie 2018, anexând în acest sens scrisoarea Curții de Apel Chișinău nr. 4847 – 3 din 4 aprilie 2018 (vol. III, f. d. 17).

Drept consecință și în lipsa unor alte informații, instanța de recurs constată că cererea dedusă judecătii a fost declarată în termenul prevăzut mai sus.

În continuare, completul de judecată a audiat raportul verbal al judecătorului raportor, cu privire la esența și temeiurile recursului, inclusiv dacă argumentele recurenților referitoare la ilegalitatea deciziei atacate întrunesc criteriile formale din articolul 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă dictează regula principală, potrivit căreia, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

La acest capitol, alin. (2) și (3) din articolul 432 din Codul de procedură civilă prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat. Iar, alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au condus sau ar fi putut conduce la soluționarea greșită a pricinii, în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară sau în cazul în care erorile comise au condus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Mai mult, modul de prezentare și formulare a chestiunilor de drept a fost explicat în punctele 22 – 27 din Hotărârea explicativă nr. 5 din 11 noiembrie 2013 a Plenului Curții Supreme de Justiție (a se vedea similar *Trevisanato vs Italia*; 16 decembrie 2016, parag. 22 – 23, 36).

În mod corespunzător, instanța de recurs notează că reglementările referitoare la rigorile impuse de articolul 432 alin. (1) - (4) din Codul de procedură civilă sunt redactate suficient de clar și îndeplinesc criteriul de previzibilitate. Mai mult, scopul acestui articol este, atât de a proteja interesul recurenților de a obține, după caz, casarea sau modificarea deciziei atacate, cât și de a păstra rolul Curții Supreme de Justiție de a se ocupa numai de probleme de o importanță semnificativă specificat în articolul 1 alin. (2) din Legea nr. 789-XIII din 26 martie 1996 (a se vedea *Zubac*, ibidem, parag. 83, 105 - 106).

În consecință, limitările impuse de articolul 432 alin. (2) – (4) din Codul de procedură civilă urmăresc un scop legitim, respectând în același timp cerințele securității juridice și buneii administrări a justiției (a se vedea *Benjamin Nersesyan vs Armenia*, 19 ianuarie 2010, parag. 22; *Marc Brauer*, ibidem, parag. 35; *Miessen*, ibidem, parag. 67; *Sturm vs Luxemburg*, 27 iunie 2017, parag. 36; *Zubac*, ibidem, parag. 98). Persoanele vizate trebuie să se aștepte ca aceste reguli să fie aplicate (a se vedea *Ronald Vermeulen vs Belgia*, 17 iulie 2018, parag. 44).

Astfel, instanța de judecată conchide că judecarea recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter

devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. Curtea Supremă de Justiție verifică doar legalitatea deciziei, nu și temeinicia ei în fapt. În acest caz, instanța de recurs nu cercetează cum a fost reflectată realitatea obiectivă a faptelor determinate de instanțele ierarhic inferioare, cu excepția situației în care constatările pot fi considerate arbitrare sau vădit nerezonabile.

În speță, completul de judecată nu a identificat niciun indiciu care, la prima vedere, ar putea ridica probleme de drept prin prisma articolului 432 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Instanța de judecată observă că Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. au criticat decizia din 17 noiembrie 2017 a Curții de Apel Chișinău în baza articolului 432 alin. (2) lit. a) și c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă. Totuși, în virtutea principiului *jura novit curia*, instanța de recurs are competența de a decide asupra caracterului juridic al argumentelor inserate în cererea de recurs, prin examinarea lor, în lumina temeiurilor articolului 432 alin. (2), (3), (4) din Codul de procedură civilă.

Completul de judecată notează că, pentru a motiva admiterea apelului avansat de Primăria municipiului Chișinău și Consiliului municipal Chișinău, Curtea de Apel Chișinău s-a călăuzit de articolele 2 și 8 alin. (2) din Legea nr. 163 din 9 iulie 2010 privind autorizarea executării lucrărilor de construcție și articolele 2, 3 alin. (1), 20 alin. (2) din Legea nr. 591 din 23 septembrie 1999, cu privire la spațiile verzi ale localităților urbane și rurale. Totodată, s-au reținut prevederile punctelor 1, 5 și 6 din Hotărârea Guvernului nr. 978 din 2 septembrie 2004 privind stabilirea moratoriului la modificarea tramei stradale și amplasarea construcțiilor în centrul istoric și în spațiile verzi ale mun. Chișinău. În plus, instanța de apel a dat o apreciere juridică informațiilor oferite de Direcția generală arhitectură, urbanism și relații funciare în răspunsul nr. 21/6134 din 21 octombrie 2015. În același context, conform deciziei nr. 19/1 din 28 septembrie 2000 a Primăriei municipiului Chișinău, s-a stabilit că imobilul respectiv se situează în limitele hotarelor parcului „Râșcani” și constituie spațiu verde (vol. II, f. d. 229).

Din analiza minuțioasă a conținutului cererii de recurs în raport cu decizia contestată, reiese în mod cert că nu există niciun element care să indice caracterul arbitrar al modalității în care instanțele au interpretat probele și au aplicat legislația relevantă pentru faptele cauzei. În cele din urmă, recurenții nu au reușit să convingă că instanța de apel a cercetat probele existente într-un mod incomplet sau în contradicție cu rigorile articolelor 118, 122 și 130 din Codul de procedură civilă. De altfel, aceștia nu au prezentat nicio observație fiabilă care să-i permită instanței de recurs să stabilească alte efecte, produse de natura juridică a terenului din litigiu, decât cele reținute din decizia nr. 19/1 din 28 septembrie 2000 a Primăriei municipiului Chișinău.

În orice caz, completul de judecată observă că recurenții, asistați de un avocat la alegerea lor, au formulat prezenta cerere după ce au beneficiat de o procedură contradictorie în fața instanțelor ierarhic inferioare. De altfel, aceștia au avut ocazia de a-și prezenta elementele de probă și de a-și apăra cauza în mod liber, fiind audiați de o primă instanță și de o instanță de apel, care au fost competente de a examina toate chestiunile de fapt și de drept invocate de părți și relevante litigiului (a se vedea

A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Pe baza celor prezentate, completul de judecată constată că observațiile recurenților nu dezvăluie nicio aparență a încălcării normelor de drept material sau procedural, dar nici a încălcării drepturilor și libertăților fundamentale ale omului. Prin urmare, raționamentele inserate în recurs nu pot fi calificate ca esențiale și nu ar putea obliga instanța de recurs să primească cererea acestuia spre examinarea în fond și, eventual, să caseze hotărârea judecătorească contestată. În mod corespunzător, punctele de vedere ale recurenților nu sunt compatibile cu cerințele prevăzute la articolul 432 alin. (2), (3) sau (4) din Codul de procedură civilă, iar, în consecință, recursul dedus judecății nu corespunde condiției de a fi efectiv (a se vedea, inter alia, Petrovic vs Luxemburg, 17 februarie 2011, parag. 31 – 33, Sturm, ibidem, parag. 32).

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a permite instanței de judecată de a reține existența temeiului prevăzut la articolul 433 lit. a) din Codul de procedură civilă. În atare condiții, conjunctura respectivă confirmă că marja de apreciere a instanței de recurs nu a fost disproporționată cu obiectivele securității raporturilor juridice și buneii administrări a justiției, după caz, s-a accentuat rolul instanței supreme de a interpreta uniform legea și de a soluționa litigiile apărute în cadrul aplicării legilor, în raport cu obiecțiile formulate în recurs. Deci, în opinia instanței, normele de drept nu au format un obstacol care să afecteze esența dreptului recurenților de acces la un tribunal.

Cât privește dreptul justițiabilului „de a fi auzit de o instanță”, garantat de articolul 6 parag. 1 din C.E.D.O., instanța notează că obligația de a motiva o hotărâre judecătorească poate varia în funcție de natura deciziei în cauză și de trăsăturile speciale ale procedurii în ordine de recurs (a se vedea, inter alia, Latourniere vs Franța, 10 decembrie 2002, parag. 2; Hansen vs Norvegia, 2 octombrie 2014, parag. 71 – 74). În concepția instanței europene, articolul 6 parag. (1) nu impune motivarea detaliată a deciziei unei instanțe de recurs care, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge un recurs ca fiind lipsit de șanse de succes (a se vedea, *mutatis mutandis*, Kukkonen vs Finlanda (nr. 2), 13 ianuarie 2009, parag. 24; Papaioannou vs Grecia, 2 iunie 2016, parag. 45; Baydar vs Olanda, 24 aprilie 2018, parag. 46; Guelfucci vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 42 - 44). Aceste raționamente se transpun direct în cazul de față, de vreme ce esența și temeiurile din recursul dedus judecății, inclusiv și argumentele din el, nu sunt în stare să afecteze legalitatea deciziei atacate sau a procedurii în ansamblu.

Având în vedere circumstanțele care preced, completul de judecată decide în mod unanim că recursul declarat de către Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și „Qube Construct” S.R.L. nu ridică probleme de drept și nu poate fi acceptat spre examinare în fond, urmând a fi considerat inadmisibil.

În conformitate cu articolul 270, articolul 433 lit. a) și articolul 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de către Alexandrov Sergiu, Alexandrov Nelea și Societatea cu Răspundere Limitată „Qube Construct”.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecători

Maria Ghervas

Galina Stratulat